Барвінок

2
1988

ISSN 0132-5930

КЛУБ ЖОВТЕНЯТ

ХОЧ І ЛЮТИЙ НАДВОРІ...

Добридень, дівчатка й хлопчики! Поговорімо сьогодні про те, як ви завершуєте навчальний рік. Мабуть, здивуєтесь: на календарі ще тільки лютий, а попереду буде і березень, і квітень, і травень. Та час оглянутися назад. Адже минає вже третя чверть. Отож спробуйте поміркувати, що ви встигли, чого навчилися, а що так і лишилося в мріях. Подивіться на себе ніби збоку — намалюйте уявний портрет свого Я.

ХТО ДОПОМОЖЕ ХЛОПЧИШУ?

Всі ви, мабуть, знаєте казку Аркадія Гайдара про Хлопчиша-Кибальчиша — рішучого, справедливого, відважного. І саме тієї хвилини, коли його схопили буржуїни, вам, напевне, хотілося виручити хлопчика з біди. А чи прийняв би Хлопчиш-Кибальчиш від вас допомогу? Подумайте: ви завжди чесні? А дорослим допомагаєте? Слабших не кривдите? Вмієте постояти за друга? Вчитеся на совість? Якщо відповісте на ці запитання, то зрозумієте, яким треба бути, щоб Хлопчиш-Кибальчиш не відмовився од вашої допомоги.

Ось, наприклад, як зробили це жовтенята 3-А класу Львівської середньої школи № 66. Вони написали про себе:

«Уявляю наш клас на баских конях, у будьонівках, з шаблями. Мчимо на конях у минуле, коли жив Хлопчиш-Кибальчиш. Поспішаємо йому на допомогу.

І я глянула на себе збоку. На уроки не спізнююсь, поважаю старших, добре вчуся, однак треба підтягнутися з російської мови і більше читати.

Юля ДРОБЕНКО».

«Я міг би учитися навіть на «відмінно», але трохи лінуюсь. Постараюсь виправитись.

У класі маю друзів. Коли вони хворіють, допомагаю їм виконувати домашні завдання.

Вдома доглядаю квіти, годую птахів, виношу сміття.

Андрій ІВЧЕНКО».

«Я люблю свій клас і стараюся поведінкою та навчанням не підводити однокласників і вчительку.

Думаю, що Хлопчиш прийме від мене допомогу.

Щоправда, я сором'язливий. Боюся сам залишатися вдома. Мама бідкається, що я не зовсім самостійний. Але думаю, що згодом я виправлю ці недоліки.

Андрій МАЗОВІТА».

МАЙСТЕРНЯ ВИПРАВЛЕННЯ ХАРАКТЕРІВ

А тепер кожному із вас стало зрозуміло: одному треба бути охайнішим, другому — навчитися казати правду у вічі, третьому — застеляти після себе ліжко. Але як же справитися зі своїми недоліками, як їх виправити? Можливо, так, як це роблять жовтенята 2-В класу Дубровицької середньої школи № 1 Ровенської області.

«Нашу жовтенятську групу особливо турбує поведінка учнів у класі. Олег, наприклад, гав ловить. До того ж постійно запізнюється. Ми попросили його раніше лягати спати, рано прокидатися, уважно слухати вчителя. Скільки ж можна клас підводити?

Добре, що Олег нас зрозумів.

За дорученням класу писали Маріанна КАСЬКІВ і Оксана ТВЕРДЮК».

Безперечно, гуртом легше боротися з недоліками. Але ж самому треба постаратися, захотіти, як кажуть дорослі, виявити силу волі, показати характер.

В одній із київських шкіл жовтенята створили в класі майстерню виправлення характерів. Наприклад, Петрик любить похвалитися, а Коля постійно щось забуває. Тоді юні «артисти» розігрують сценку, де Петрик і Коля впізнають себе в головних героях. І ніхто не ображається на таку доброзичливу критику. Навпаки, стараються позбутися своїх недоліків.

НАДІЙНІ ХЛОПЧИКИ Й ДІВЧАТКА

Пам'ятаєте одне з правил жовтенят:

Ми дівчатка і хлоп'ятка,
Всі — правдиві жовтенята.
І ніколи, і ніде
Друзів ми не підведем.

Чи у вашій жовтенятській групі всі дотримуються його? Немає таких, що лише про себе турбуються?

Звичайно, жити тільки власними турботами легше. Та через рік-два ви станете піонерами, членами піонерського загону. І доведеться починати спочатку — вчитися все робити разом, дружно.

Гадаю, ви зрозуміли, чому саме тепер варто подумати про те, з якими успіхами ви закінчуєте навчальний рік. Адже не досить, щоб Валя привчилася не грубити мамі, а Тарасик — мити після себе посуд; Костя — вчасно готувати уроки а Марійка — не боятися відповідати біля дошки.

Якшо ваш клас досі вважався недружним, то спробуйте подружитись. І тоді про вас казатимуть: «Надійні дівчатка й хлопчики, справжні жовтенята».

«Клуб жовтенят» веде Світлана ПРУДНИК

«Клуб жовтенят» чекає від вас, друзі, листів із запитаннями та пропозиціями про те, що цікавить вас, про що хотіли б довідатись. А може, поділитеся зі своїми ровесниками цікавими жовтенятськими справами?

ДОРОГІ ДРУЗІ!
ЧИ НЕ ЗАБУЛИ ВИ ПРИВІТАТИ ВЕТЕРАНІВ З 70-РІЧЧЯМ РАДЯНСЬКОЇ АРМІЇ?

Малюнок Т. ЮРЧЕНКО

Анатолій ТАРАН

ПРИСЯГА

1

Біля вхідних дверей пролунав дзвінок. Василько розгубився. Мама суворо наказувала, щоб нікому не відчиняв.

Але ж Василькові цікаво, хто це там дзвонить. Коли дзвінок обізвався вдруге, хлопчик точнісінько так, як у мультфільмі про Простоквашино, голосно запитав:

— Хто там?

У відповідь почув голос листоноші Печкіна з улюбленого мультфільму:

— Поштар, хто ж іще?! А Орли тут живуть?

— Тут, тут,— радісио загукав Василько. Бо Орел — це його, татове і мамине прізвище. Він любив маму і слухав її. Але йому дуже кортіло побачити листоношу Печкіна. Та й хто б стримався? Звичайно, ніхто! Василько голосно гукнув: «Зараз!» — і заходився бряжчати ключами. Коли двері розчинилися, иа порозі стояв справжнісінький листоноша Печкін — старий, з вусами і в окулярах.

— Нам лист?— спитав Василько.

— Ні, телеграма,— статечно відповів листоноша.— Розпишися за неї ось тут...

Коли Печкін пішов, Василько довго не йняв віри, що той був у них дома. Але ж у руках Василько тримав телеграму. Приніс її не хто іиший, як сам листоноша Печкін. Василько пошкодував, що не запросив шановиого гостя до кімнати, не пригостив його пухкенькими маминими пиріжками, не налив йому ряжанки, такої ж смачної, як ота простокваша у Простоквашино. І найголовніше: листоноша Печкін сам прочитав би йому телеграму, бо Василько ще ніколи в житті не одержував телеграм. Жодного разу! Та виявилось, все тут просто: телеграма — не лист, написано мало, ще й друкованими літерами. Василько почав читати по складах:

— ...вулиця Василя Горіня, два, квартира чотири... Орлам... Присяга неділю... Ярослав...

За цим його і застала налякана мама. Двері ж були не зачинені. Та ще й біля дверей лежав догори ніжками стілець. Одразу спитала:

— Що сталось?

— Телеграма,— відповів Василько.

— Від кого?— скрикнула мама, ніби Василько вже такий грамотій, як тато чи старший брат Ярослав, що пішов недавно до армії.

— Від Ярослава,— сказав Василько.

Мама опустила сумки на підлогу і вихопила з Василькових рук телеграму. Прочитала. А що там читати, слів тих, як кіт наплакав... Запитала:

— Хто приніс?

— Листоноша Печкін! — дзвінко вигукнув Василько, а мама тільки похитала головою:

— Тобі все жарти...— А потім усміхнулась і сказала: — Зараз, Васильку, подзвонимо до Києва, дідусеві. Хай приїжджає...

— Ура! — зрадів хлопчик і спитав: — А дідусь приїде з медалями чи без медалей?

— З вусами, як завжди, — пожартувала мама.

2

Дідусь повинен був прилетіти пізно ввечері. Всі на нього чекали: і тато, і мама. Чекав і Василько. Спочатку він взув капці, які приготувала для дідуся мама, і ходив у них по кімнаті. Потім попрохав дістати альбом і вишукував у ньому фотографію дідуся Тараса, лічив його нагороди: скільки їх було за дідусевої молодості, коли Васильків тато був ще таким, як оце зараз Василько, і скільки медалей та орденів у дідуся Тараса тепер. Спершу в альбомі йшли фотографії, на яких поряд з дідусем Тарасом був ще один дідусь — мамин тато. Василько перелічив нагороди — у кого більше? Пальців не вистачало, Василько збивався і починав спочатку, аж поки не зрозумів одного: у дідусів і орденів, і медалей дуже багато.

З середини альбому на фотокартках зостався сам дідусь Тарас. А другого дідуся не стало.

— Тату, — вже вкотре перепитує Василько, — а хто мені ім'я вибирав? Ти, мама чи Ярослав?

— Дідусь Тарас. Спочатку він хотів, щоб тебе назвали Тарасиком. Але незадовго до того, як ти з'явився, помер дідусь Василь. Тоді дідусь Тарас і сказав: «Назвемо Васильком». Тобто в честь маминого тата...

— Як і вулицю?

— Як і вулицю, — стиха повторив тато.

Василько знав, що коли була війна, дідусь Василь, ще тоді не дідусь і навіть не мамин тато, просто на вулицю посадив свій підбитий літак. І це, і сутичку з фашистським винищувачем люди бачили і запам'ятали. По війні, коли дідусь оселився в цьому місті, виділили дідусеві на «його» вулиці квартиру. Потому вже і назвали її — іменем Василя Горіня.

Василько гортав альбом і все думав: а що ж то воно таке — присяга? Коли проводжали Ярослава в армію, на при-

зовному пункті він бачив велику фотокартку: стоїть солдат з автоматом і в руці тримає велику книжку, на якій написано: «Прийняття присяги». Може, то присяга в книжці? Тоді як же це — прийняття? Куди ж цю книжку приймають? Чи, може, приймають солдата? Як у школу? Так його ж приймають в армію...

Василько заплутався зовсім. Та й на сон хилило.

— Час уже спати,— лагідно тихенько-тихенько промовила мама.

— Я не спатиму,— прошепотів Василько.— Або як і засну, то, коли дідусь приїде, збудіть мене. Добре?..

І Василько заснув. Мама не встигла й від ліжка відійти.

Цього разу йому приснився дідусь Василь. Ніби летить він на своєму літаку. Поспішав дідусь, бо у нього пакет терміновий. Треба передати його кому слід і якомога швидше.

Аж глянув дідусь, а згори на нього шуліка падає — фашистський винищувач, «мессер». Снаряди й кулі рвуть крила, шарпають то хвіст літака, то кабіну. А дідусеві відповісти нічим, немає в нього кулемета. Ось уже й мотор зачмихав. Раптом на мить все стихло. Дивиться дідусь, а «мессер» ззаду заходить. Певно, одним залпом хоче бабахнути. А ні, збиткується пихатий фашист. Доганяє, летить поряд — крило до крила.

Глянув дідусь униз, а там уже те місто, куди йому пакета треба доставити. Може, і зенітки по фашисту відкрили б вогонь, так не можуть, бо ще в свого влучать.

Повернувся дідусь лицем до фашиста, а той вишкірився — регоче. Розлютився дідусь, вихопив пістолета і вистрілив: раз, вдруге, втретє. Перша куля зісковзнула з товстого скла «мессера», а друга й третя влучила у фашиста. Літак його зразу донизу полетів, як каменюка.

А в дідуся мотор зовсім зупинився. Про який вже тут аеродром думати? Аби сісти хоч якось. То він і спрямував літак на найближчу вулицю міста, найширшу.

Біжать люди до літака. І Василько біжить. Дідусь його поміж усіма пізнає. «Внучечку мій, Васильку!» — гукає радісно. Бере на руки і саджає в кабіну свого літака...

3

Василько ще не встиг і прочуматись, як почув:

— А що, кажете, проснувся?

То жартував дідусь Тарас.

— Дідусю! — гукнув Василько і перескочив у сусіднє ліжко, до дідуся.— А чого ж мене не збудили? — виліз хлопець верхи дідусеві на груди.— Поборов? Здаєтеся?

— Поборов, але не здаюся,— засміявся дідусь.

Василько приліг поряд з дідусем, притулився до нього. Та все позирав на піджак, що висів біля ліжка на стільці.

— Молодець, дідусю, що з орденами приїхали.

— Радий старатися,— весело відповів дідусь, а потім додав уже всерйоз: — А як же інакше, їдемо ж у військову частину на прийняття присяги. До речі, з тобою їдемо. Удвох.

— Удвох? — не повірив Василько.— Тоді їдьмо! Мерщій!

— Зачекай, ще є час,— мовив дідусь.— Літак після обіду...

(Закінчення в наступному номері)

Малюнки О. БАССА

Олена ВАСКОВСЬКА

Ворон

Чорний, чорний, весь у сажі
Ворон синє небо маже.
Маже чорними мазками
Синє небо, що над нами,
Ще й позиркує в наш бік:
— Що, красиво звіддалік?

* * *

Хто це грається зі мною?
В шибку стукає — дінь-дінь!
Знаю ж — дощику зимою
Не буває в холодінь.
Друг мій любий кожен ранок
Прилітає під вікно
І клює смачний сніданок —
Крихти хліба і зерно.
Дінь-дінь-дінь!— мене із хати
Виклика на морозець
Сірокрилий пелехатий
Проворненький горобець.

Переклала з російської
О. СЕНАТОВИЧ

Валентина ПОЛИНОК

Білий малюнок

Я взяв білу фарбу,
Щоб день змалювати:
Засніжену стежку,
Підбілені хати
І трактор, що рухає
Гори-замети.
А ось космодром
І ракета на злеті.
Але на папері
Нічого не знати.
Не вгледів себе
У ракеті мій братик,
І фарба скінчилась —
Ні краплі нема...
Занадто вже білою
Вийшла зима!

Малюнок
Н. ЛУЦЕНКО

ДОРОГІ ДРУЗІ! ВИ ЗНАЄТЕ КАЗКУ АНАТОЛІЯ ДАВИДОВА «ОЗИВАЙКО»? ОТУ, ЩО ПРО СИМПАТИЧНОГО ЛІСОВИЧКА ОЗИВАЙКА І ЛІСОВИЙ ЛЮД — ЛІЩИНОК, СОСНЯЧКІВ, ДУБОВИЧКІВ ТОЩО, ЯКІ ОХОРОНЯЮТЬ РІДНИЙ ЛІС, А ТАКОЖ ДРУЖАТЬ З ДІТЬМИ-ЮННАТАМИ? У НОВІЙ КАЗЦІ «НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ ОЗИВАЙКА ТА ЛІСОВОГО ЛЮДУ» ПИСЬМЕННИК РОЗПОВІДАЄ ПРО НОВІ ПРИГОДИ СВОЇХ ГЕРОЇВ. ПОДАЄМО УРИВОК З ЦІЄЇ КАЗКИ.

Анатолій **ДАВИДОВ**

За що Крука з казки вигнали

Полудневе сонце визолотило дно неглибокої затоки лісової річки, куди веселенько збігала прозора, мов ранкове повітря, вода стрімкого джерела. Лісовий люд, який живився лише трунком дерев і кущів, не обходився й без цілющої вологи, а як її не було, пив росу. Нею і вмивалися, од чого Грушівниці, Дубовички, Ліщинки та їхні численні співбрати завше були чистенькі і бадьорі, а серця їхні — ніжні й добрі. Ось і зараз, тільки-но побачили казкові хлопчики й дівчатка джерельце,— хутко до нього. Спочатку напилися холодної водиці, а тоді нумо гратись-веселитись (хоч і казкові, а все одно діти!).

— Ходімте до затоки,— запросив лісовий люд Найказковіший з усіх равликів равлик (далі ми будемо називати його просто — Найказковіший, а він на це, гадаємо, не образиться).— Покажу вам своїх водяних родичів. Бачите, скільки їх з піску стримить під водою?

— Камінці якісь, а не равлики,— засумнівалася Ліщинка.

— Хіба я казав, що то равлики?— засопів Найказковіший.— Перед вами перлівниці. Від нас, равликів, відрізняються тим, що ховають своє тіло не в закрутці, а між двома стулками, через те називаються — двостулкові молюски.

— Що вони там, у піску, роблять?— зацікавився лісовий люд.— І як у воді не задихнуться?

— Хе-хе!.. Вода їм — рідна стихія. З неї беруть і кисень, щоб дихати, і їжу.

— А вони рухаються?— обступив Найказковішого лісовий люд, який добре знав, що діється на суші.

Найказковіший занурив у воду свої вусики-щупальця й, напевно, щось наказав по казкових радіохвилях одній з перлівниць. Та стала розхитувати своє тіло, щоб вивільнитися з піску, а тоді розкрила стулки, висунула рожеву м'язисту ніжку. Напружила її і поволі посунула до берега.

— Може, щось хочете запитати в неї, то я перекладу вам її молюскову мову,— запропонував Найказковіший.

— Чи ж багато перлівниць у річках-озерах?— Дубовичок тут як тут.

— Було б іще більше, якби не забруднювали вод,— почули всі відповідь Перлівниці.— А ще нас виловлювали, щоб з блискучих стулок наробити гудзиків!..

— Ось тут, Перлівнице, ти не зовсім права,— сказав Озивайко.— Хімія, якщо її правильно застосовувати, дуже помагає. Росте, приміром, у полі пшениця. Зе́млі наші, знаєте, піщані, на них і трава невисока, кволенька. А люди підживлюють пшеницю мінеральними добривами, і, гляди, міцною, колосистою вона виростає. До речі, Перлівнице, тому, що з ваших мушель зараз не роблять гудзиків, завдячуй також хімії. Бо гудзики з пластмаси виявилися і кращими, і дешевшими!

— І все-таки від хімії багато живого гине,— наполягала Перлівниця.— Ти, Озивайку, і ви, лісовий люде, дружите з дітьми. Ось і розкажіть їм, а ті батькам своїм перекажуть, як нам важко, коли вони усе підряд кроплять отрутою, забуваючи, що з полів і лісів вода неодмінно потрапить до річок і озер.

Перлівниця, попрощавшись, посунула в глиб водойми.

— Гей, Перлівнице,— гукнула їй навздогін Ліщинка,— а чому ти від берега тікаєш? Тут же пісочок чистенький і водичка тепленька.

— Від ворогів ховаюся,— переклав молюскову мову Найказковіший. — Сірі ворони, зокрема, стали нас переслідувати.

— Хіба проб'ють дзьобом таку мушлю?— засумнівався лісовий люд.

— Вони інакше діють: беруть молюска в дзьоб, піднімаються високо й кидають його на каміння. Мушля, звичайно, не витримує...

— Сірі ворони — єдині ваші вороги?

— Аби ж то... У воді кожної миті на нас можуть напасти видра, хохуля, водяний пацюк...

Незчулися, як з неба каменем упав на Найказковішого чорний птах. Крук! Ухопив у дзьоб небораку й полетів з ним до лісу. Крук був старий, розбоєм займався рідко, а їв що доведеться. А ще той Крук був не простий, а також із казки. Тільки за провину тяжку був позбавлений чарівної сили і став таким, як і всі його чорнокрилі одноплемінники,— звичайнісіньким круком, якому і їсти треба, і холоди дошкуляють...

— А за що ж його з казки вигнали?— нетерпеливиться Ліщинці.

— Потім розповім, а зараз треба Найказковішого рятувати, — озвався Озивайко.

Чи живий равлик? Озивайко посилає навздогін Крукові чарівні радіохвилі, просить його відпустити Найказковішого, але той вперто мовчить, бо дуже зголоднів. Знає: випустить равлика, упаде той в лісовій хащі. Шукай тоді голку в сіні!

Що робити? Крук вже наближається до високої сосни, де змостив гніздо, там він хоче поласувати м'яким тілом молюска. А що він казковий, Крукові байдуже. Сам був таким!..

Інший би й руки опустив з розпачу. Тільки не Озивайко! Головне зараз — подумати, хто може прийти на поміч Найказковішому там, на вершині старої сосни.

— Озивайку, чи забув про моїх братиків?— пропищав зелененький Соснячок.— Дай лише їм команду — і вони, як сяде Крук на дерево, заберуть у нього здобич.

— І справді,— замислився Озивайко,— дерево велике, Соснячків на ньому чимало, там лісовий люд обслуговує кожну гілку. Подужають злодіяку!

Озивайко збирається на силі:

— Друзі мої Соснячки! Зараз на ваше дерево сяде Крук. У його дзьобі — з усіх равликів Найказковіший равлик, його життю загрожує небезпека. Тільки ви можете його порятувати. Гайда швиденько до крукового гнізда, і як тільки він сяде, хапайте його за крила, пазури, дзьоб, щоб не встиг розбійник розтерзати Найказковішого. І самі будьте обережні: Крук хоч і старий, та ще дужий!

До великої сосни примчали не лише тамтешні Соснячки, але й Дубовички, і Ялинники, і Вільшанки. Поховалися й стали чекати Крука. А той тут як тут. Сів посеред гнізда... Крукове тіло немовби спеленали тисячі невидимих ниток. Він хотів зручніше стати на гнізді, але не міг і поворухнутися. І лише тоді помітив, що його обліпили міріади дрібненьких хлопчиків і дівчаток. А щоб Крук не пустив у хід дзьоб, Соснячки склеїли його живицею.

— Тільки поворухнешся,— пригрозили,— капнемо живиці в носа, ти й задихнешся!

Самі ж заходилися приводити до тями Найказковішого. Той від болю і переляку впав у стан анабіозу, тобто напівсну (так равлики перебувають несприятливі для них часи. Приміром, коли їжі не стає, або спека велика, чи зиму треба перебути).

Вільшанки принесли Найказковішому свіженької водиці, покропили його, та дарма.

— Невже загинув?— бідкалися казкові хлопчики і дівчатка.

Тоді Вільшанки злізли вниз і назби-

рали повні долоні роси з цілющих трав — звіробою, материнки й безсмертника. Все це злили в шапочки з жолудів і — хутко до равлика. Кропили його росою, махали над ним листочками, щоб вітерець приносив більше кисню. І Найказковіший прокинувся.

А тут Озивайко промовив до Крука слово чарівне, і той обм'як, перетворився в стару нікчемну курку.

— Втретє тобі, Круче, не буде порятунку,— суворо промовив.— А поки що киш звідси!

Крук злякано шугонув донизу й сховався в гущавині.

Найказковішого Озивайко поклав до кишені й хотів злазити з дерева, аж тут Ліщинка знову спитала:

— Так за що Крука з казки вигнали?

— То давня історія. Колись казкові круки у вирій літали. Холодні зими перебували на острові, який омивало тепле море. А ще на тому острові росли різні дерева. Круки живилися їхніми смачними плодами. А води на тому острові не було. Її приносили крукам у дзьобах казкові папуги. Ці птахи хоч і галасливі, та дуже гостинні. Вони навіть гнізда крукам віддавали, а самі ховалися від сонячних променів та тропічних злив під широким пальмовим листям.

Тієї зими, коли сталася ця історія, на острові було навдивовижу жарко. Квіти в'яли, плоди сохли — хоч помирай з голоду, а тут ще й пити хочеться! Круки місця собі не знаходили, обнишпорили всі закутки, а води немає. Посилають папуг по воду — ті не летять, бо знають, що в таку спеку не дістануться до річки, а загинуть. Ось тут Крук, якого ви знаєте, підстрибнув до ватажка папуг і так його дзьобнув у голову, що той, хоч і казковий, одразу ж дух випустив. Після цього лиходія Крука вигнали з казки. А ще папуги зробили так, щоб круки забули до їхнього чарівного острова дорогу...

Ліщинки, Дубовички, Соснячки, інший лісовий люд, які завше співчували слабим і знедоленим, з осудом подивилися в той бік, де в кущах приходив до тями лихий Крук.

Малюнки О. МІХНУШОВА

Йосип СТРУЦЮК

ХУРТЕЧА

Їхали ми, їхали
Крізь чотири віхоли,
Літаком перелетіли
Ще чотири заметілі.
Вже за Свитязем під вечір
Завітали до хуртечі,
А вона в долоні дмуха,
Білого трясе кожуха,
Рукавиці вивертає,
Кучугури нагортає,
Скатеркою стелиться
Прямо в заметелицю.

Подивіться уважно на рисунок: хто що виймає!

Юрій МАКАРОВ

ПІДГЛЯДАЙКО

— Швиденько міркуйте й скажіть мені, ...:
А хто має шию, найдовшу у світі? —
Задумались діти, вгадати старались:
— Жирафа,— казали.—
А може, що й страус...
— Та ні ж бо! Найдовша усе-таки шия
Не в когось там, а в Підглядайка Андрія.
Йому, щоб у зошит чужий зазирнути,
Доводиться шию добряче тягнути!

Переклала з російськ... Н. ПОКЛАД

На цьо...
десять
Знайдіть

Допоможіть дівчинці знайти лижні палиці.

Ви бачите сліди. Та, здається, художник щось наплутав. Що саме?

СВОЄ ПРИВІТАННЯ «БАРВІНКОВІ» ДО ЮВІЛЕЮ ТА ОСЬ ЦЕЙ КОМІКС НАДІСЛАВ ДИТЯЧИЙ ЧЕ...

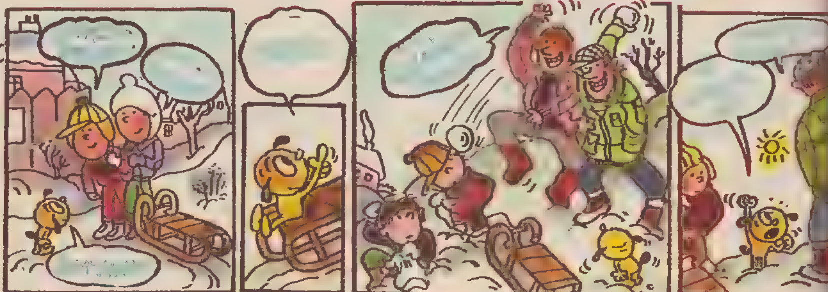

...дереві заховалося
...зкових чоловічків.

Богдан **ФІГОЛЬ**

ДИВО

Чорна Ніч
Лізе в піч,
Білий День:
— Дзень-дзелень! —
Він дітей
Кличе в луг,
Водить круг
Із пісень
Цілий день.
Та Вечір
За плечі
Веде Ніч
Поза піч.
— Дітки, спіть! —
Каже Сон
З-за вікон. —
Прийде час,
Збудить вас
Диво з див:
Чорна Ніч
Лізе в піч
і т. д.

ЯК ОТРИМАТИ П'ЯТІРКУ?

Задумайте число. Додайте наступне за ним число. До суми додайте 9. Поділіть нову суму на 2. Відніміть задумане. Ось ви й маєте п'ятірку!

Малюнок
В. КОНОПЛЬОВА

...ИЙ ЖУРНАЛ «ОГНІЧЕК» ВІН ЗНАЙОМИТЬ ВАС З ПРИГОДАМИ СВОГО ГЕРОЯ БАРБАНЕКА.

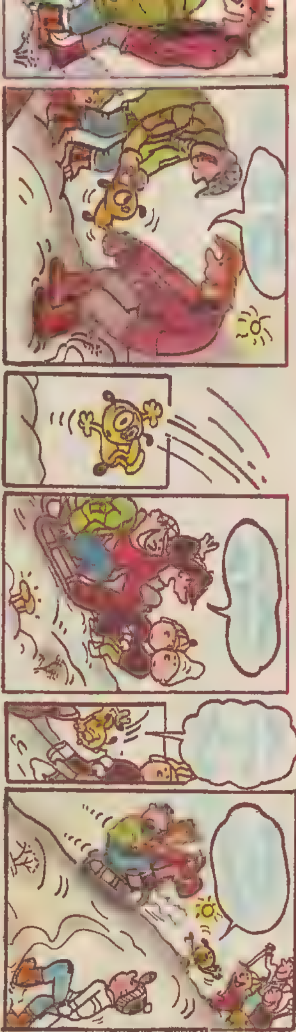

ДО 70-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

Василь ШВЕЦЬ

ЛИСТОК

Нічого в нашому саду
Літа й не бувало.
Я під вишнями іду,
Листя геть опало.

Голі вишні і бузок
У тихому підтинні.
Он лише один листок
Звис на павутині.

Зачепився нашвидку
За гіллячку нижню.
Видно, боляче листку
Покидати вишню.

Я візьму його мерщій,
Занесу до хати.
Він у читанці моїй
Буде зимувати.

НА ЛЬОДУ

Вийшла гусочка з двора —
На ставок іти пора.
Та сніжок
Все замів.
Ні стежок,
Ні слідів.

Я надіну ковзани,
Прокладуть стежки вони.
На ставу
Сніг і лід.
Пропливу —
Буде слід.

Каже гусочка:— Га-га,
Розболілася нога.
По льоду
Не піду.
Ще впаду
На льоду.

В КОРАБЛІ — ПО ЗЕМЛІ

Ми з котом Воркотом
Друзі-мореплавці.
Ми з котом Воркотом
Плавали в канавці.

Та сьогодні туди
Прилетіли гави,
Бо не стало води —
Витекла з канави.

Є у нас корабель,
Якорі й мотори.
Є канат з конопель...
І немає моря.

Зажурився Воркіт:
Покататись ніде.
Корабель у похід
Без води не піде.

Ми почули здаля,
Як зчинився галас.
На кермі корабля
Гави повсідались.

Я його не віддав
Чорному десанту.
Не приймаємо гав
Ми в свою команду.

Не біда, що вода
Висохла в калюжі.
Я навчаю кота
Плавати на суші.

Ми розгін беремо
Біля осокору.
Пливемо-летимо
Із гори на гору.

Ми з котом Воркотом
Шуму наробили:
Він стояв за кермом,
Я гудів щосили.

І тому на гіллі
Надулися гави.
В кораблі й по землі
Плавати цікаво.

Малюнок Н. ДЕНИСОВОЇ

Андрій
КОЦЮБИНСЬКИЙ

СЛАВА

Лесик добре запам'ятав, як минулого тижня по шкільному радіо хвалили однокласника Славка за те, що він щоразу здає найбільше макулатури. Ну й щастить цьому Славкові! І за творчі роботи його відзначають, і за участь у танцювальному гуртку... Та й за все, що він тільки зробить.

А Лесика якщо й згадують на лінійці або на зборах, то лише тому, що уроків не вивчив, побився з кимось, доручення не виконує...

Закортіло хлопцеві вчинити щось таке... таке славне і незабутнє. Щоб уся школа знала про Лесика Чеберяйка, який коли захоче, то здасть найбільше макулатури, напише найкращий твір, вивчить усі уроки...

Спочатку Лесик взявся за макулатуру. Назбирав удома трохи старих газет, в дядька Валентина, сусіда-письменника, випрохав. І все? Ні, тут рекордом і не пахне! Можна, звичайно, збігати до дідуся, але ж... Пора в футбол іти грати. Друзі чекають.

«Гаразд,— заспокоїв себе Лесик,— увечері щось придумаю...»

А вранці хлопець ніс до школи два важкеньких пакунки макулатури. Правда, трішки непокоївся, щоб ніхто не розкрив його секрету. Але скоро втішив себе: той, хто здобуває славу, часто-густо ризикує, навіть своїм життям.

Заспокоївшись, Лесик розмріявся. Ось він прийшов на пункт здачі макулатури, старшокласники зважили його пакунки і нумо поздоровляти переможця, тобто його, Лесика Чеберяйка.

Отже, збулася Лесикова мрія. Як і хотілося йому, оповістило шкільне радіо, що є в третьому класі такий собі учень Лесик Чеберяйко. І про те, як він зумів замаскувати цеглину в макулатуру і вийти переможцем.

Як бачите, буває слава і така. Слава, так би мовити, навиворіт!

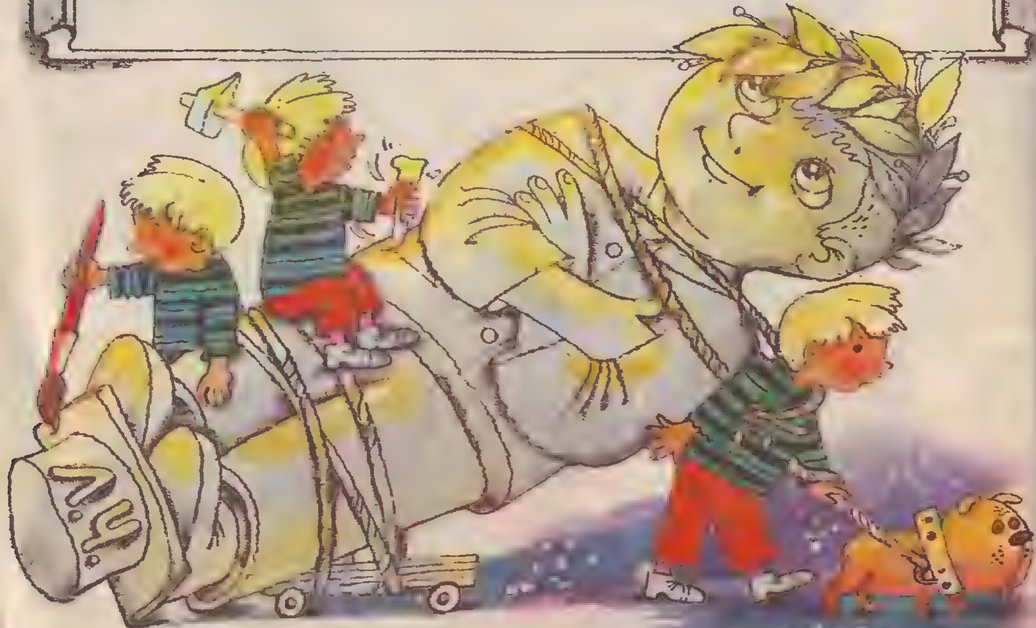

Валерій

ЛЕВАНОВСЬКИЙ

Апельсин

Вулицею йшла бабуся. Апельсини в сітці несла. Ішла — несла. Ішла — несла. І раптом... спіткнулась...

Добре, що юний піонер Юра саме нагодився. Підтримав бабусю з апельсинами.

І, звісно ж, гостинець за це одержав — жовтогарячий духмяний фрукт. Аж слинка в Юри потекла.

— А що?— сам собі сказав Юра.— Сам заслужив — сам і з'їм!

Тільки зайшов за ріг, а тут товариш його Кеша біжить.

— Ого,— каже,— отакецький величезний апельсин! Може, почастуєш?

— Почастую, — охоче відповів Юра,— але не тебе, а свою сестричку.

— Молодець, Юра!— похвалив його Кеша і побіг собі далі.

З'їв Юра апельсин. Додому прийшов — похвалився, як бабусю підтримав, як апельсин за те одержав.

— А де ж той апельсин?— спитала Юля.

— Апельсин? Товариша Кешу пригостив. Йому половина і мені половина. Як у пісні співається,— відповів Юра.

— Молодець, Юра!— похвалила його сестра і від радості за брата навіть в долоньки заплескала.

«Ще б пак не молодець,— подумав про себе Юра,— як ловко викрутився, еге ж?»

Та весело йому не стало. Швидше нуднувато. Напевне, від апельсина. Він же такий був великий! А ви, діти, як думаєте: чому?

Переклала з російської
В. КАМЕНЧУК
Малюнок Т. ЮРЧЕНКО

Любі друзі!
Чи сподобалися вам історії, які розповіли мені Андрій Коцюбинський і Валерій Левановський? Чи не траплялося чогось подібного у вашому класі? Напишіть мені.

Ваш професор Маківка

Барвінкова

ЛЮБІ ДІТИ!

НАСАМПЕРЕД ДЯКУЮ ЗА ГАРНІ ЛИСТИ НА АДРЕСУ «БАРВІНКОВОЇ СКАРБНИЧКИ» ОЛІ ГРИНЬКОВІЙ З с. МИХАЙЛІВКА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ, НАТАЛІ СЕМАШКО З м. КАМЕНСЬК-УРАЛЬСЬКИЙ СВЕРДЛОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, СЕСТРИЧКАМ ОКСАНЦІ ТА ТЕТЯНЦІ ДОНЧЕНКАМ З с. НОВОСЕЛІВКА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ, НАТАЛІ ВОТИНОВІЙ З с. УРАЛЬСЬКОГО ПЕРМСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА БАГАТЬОМ ІНШИМ ХЛОПЧИКАМ І ДІВЧАТКАМ. ВСІ ВОНИ ПИШУТЬ: «ДУЖЕ ХО-

Леся УКРАЇНКА

[illegible]

Був собі журавель
Та журавочка,
Наносили сінця
Повні ясельця.
Наша пісня гарна й нова
Починаймо її знова.
Був собі журавель...
(і знов спочатку,
і знов без кінця,
поки обридне).

ГРА В «ЗАЛІЗНОГО КЛЮЧА» АБО У «ВОВКА»

Діти стають у коло, побравшись за руки, а одно всередині, в крузі, намагається прорватись, налягаючи грудьми їм на руки. Його питають: «Який ключ?» Воно відказує: «Залізний!» Як розчепить чиї руки, то виривається з круга і втікає, а за ним всі женуться та співають:

Ой дзвони дзвонять,
чорти вовка гонять
по болотах, очеретах,
де люде не ходять.

Хто зловить, той сам стає «вовком» у крузі, і тоді знов грають спочатку.

скарбничка

ЧЕТЬСЯ БІЛЬШЕ ДОВІДАТИСЬ ПРО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ПРО ІВАНА ФРАНКА ТА ПРО ЛЕСЮ УКРАЇНКУ». ТОЖ СЬОГОДНІ Я ЗНАЙОМЛЮ ВАС, ДРУЗІ, НЕ ЛИШЕ З ПОЕЗІЄЮ ЛЕСІ УКРАЇНКИ, А Й З ПІСЕНЬКОЮ-БЕЗКОНЕЧКОЮ ТА ГРОЮ, ЯКІ ЛЕСЯ УКРАЇНКА ЗАПИСАЛА НА ВОЛИНІ. ГАДАЮ, ВИ ЗАЛЮБКИ ПОГРАЄТЕСЯ І ПОСПІВАЄТЕ. А МОЖЕ, Й САМІ ЯКІ ІГРИ ЗНАЄТЕ? ЧИ, МОЖЕ, ЯКІ ПІСЕНЬКИ ЧУЛИ ВІД СВОЇХ ДІДУСІВ ТА БАБУСЬ? ЧЕКАЮ ВАШИХ ЛИСТІВ.

БАРВІНОК

БАРВІНОЧКУ МІЙ ХРЕЩАТИЙ...

Уривок з поеми «Русалка»

Барвіночку мій хрещатий,
Зелений, дрібний,
Ой, я ж тебе викохала,
Хороший, рясний!

Я ж садила, поливала
Тебе навесні,
Я ж думала, на віночок
Здасися мені!

[illegible]

Уривок

Чи є кращі між квітками
Та над веснянії?
Чи є в житті кращі літа
Та над молодії?

Не всихайте, пишні квіти,
Цвітіть хоч до літа!
Пождіть, літа, доля прийде,
Не тікайте з світа!

Двічі на рік пишні квіти
Та не процвітають;
В житті літа найкращії
Двічі не бувають.

Малюнок М. КОМПАНЦЯ

Михайло МОГИЛЕВИЧ

Як би розжитись таким олівцем?

Приснився мені
Дуже мудрий мудрець.
Сказав він:
«Є в світі такий олівець,
Що варто дістати його —
І за мить
Ти зможеш усе неможливе
Зробить!
Він може задачку
Тобі розв'язать,
І твір він для тебе
Напише на «п'ять»!
А ти в цю хвилину
Що хоч, те й роби,—
Уроки він сам усі
Зробить тобі!»
Оце так олівчик!
Дістати б його!
За ним би поліз я
У воду й вогонь!

Я грав би в футбола,
Голи б забивав,
А він би задачки
Мені рахував —
Щоб тільки на «п'ять»,
І нітрохи не гірш!
А потім за мене
Хай виучить вірш!
Хай правило вивчить
Відмінно мені,
Щоб я пам'ятав його
Навіть вві сні...
А, власне,
Хай будуть вони в олівці —

Всі вірші,
І твори,
І правила ці!
А голову будем
Для ігор тримать,
Швидкою ногою
Голи забивать!..
Повідав я татові
Якось про це.
«От як би розжитись
Таким олівцем!»
А тато помовчав
І каже отак:
«Ідея — цікава.
Здійснить тільки як?..
А власне...
А власне — питання ясне...»
«Ой, татку, скажи мені,
Виручи мене!»—
«Цю справу
Не можна робить навмання.
Для цього, мій синку,
Потрібні знання.
Ти мусиш задачки усі розв'язать,
Ти мусиш
Всі твори писати на «п'ять».
Читання і співи
Щоб знав ти не гірш,
Умів малювати
Чи вивчити вірш.
А в вільну годину
Щоб грав у футбол
І вмів забивать
Супротивникам гол!..
Отак, мій синочку,
Скоріше рости —
І станеш чудовим
Конструктором ти!
І винайдеш потім,—
Бо ти ж молодець,—
Чарівний отой
Золотий олівець!»

От татко так татко —
Ну, просто дива!
Яка в нього світла
Й ясна голова!
Проблеми всі вирішив татко
Умить!
Я знаю тепер,
Що потрібно робить!

Переклав з єврейської С. ТЕЛЬНЮК
Малюнок В. СЕРЦОВОЇ

У природі — в ріднім домі

У БОРУ ГРИБОЧКІВ НАБЕРУ

Трутовики

Здивуєтеся: де зараз у лісі ті гриби? А ви не під ноги, а на дерева дивіться. Бачите, ось на стовбурах берези, осики, дуба поприклеювані дивні копитця? Ото і є гриби-трутовики. І зараз саме пора їх збирати.

Звичайно, беруть трутовики не для смаження і не для соління. Просто багато хто вважає модним прикрашати трутовиками стіни свого житла. «Мода» ця існує з давніх-давен. Однак у давнину трутовики зберігали в хатах не заради краси, а для користі. Бо, виявляється, якщо свіжу рану чи якусь подряпину посипати порошком з трутовика, то швидко загоїться. А деякими трутовиками і зараз успішно лікують різні хвороби.

Отож і непоказні гриби-копитця теж мають свою цінність.

Любі мої друзі!

З ваших листів та малюнків я знаю, що вам полюбилася сторінка «У природі — в ріднім домі». Тож цього року письменник Євген Шморгун і далі вестиме з вами мову про найдорожчий наш дім — Природу. З нетерпінням чекатиму відгуків на цю сторінку.

БАРВІНОК

Виявляється...

...у найлютіші морози, коли всі риби приснули під кригою, минь почуває себе прекрасно. Саме в цей час він метає ікру.

Іллічеві квіти

Поміж сторінками музичних збірників та нотних зошитів, які зберігаються у кремлівській квартирі В. І. Леніна, часто зустрічаються засушені квіти.

У сім'ї Ульянових дуже любили квіти, вирощували їх в саду і в кімнатах.

Працівники Ленінського меморіального центру, створеного в Ульяновську — рідному місті Ілліча, сьогодні доглядають тисячі рослин. Серед них не тільки ті, які колись вирощувалися в сім'ї Ульянових, а й численні «гості» з багатьох куточків земної кулі. Їх надіслали садівники та квітникарі на знак глибокої поваги до найвеличнішої людини.

Барвінок

**ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ
ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ
ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА
ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ**
Журнал нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

Журнал видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються.
Здано до набору 24.11.87. Підписано до друку 24.12.87. Формат видання [illegible]. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Умовн. фарбо-відб. [illegible]. Обліково-видавн. арк. 3,52. Тираж [illegible] Зам. [illegible]-441
Адреса редакції: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44. Тел. 441-02-43, [illegible].
Київ, ордена «Знак Пошани» видавництва ЦК ЛКСМУ «Молодь».
Поліграфкомбінат ЦК ЛКСМУ [illegible] ордена Трудового [illegible] поліграфічного об'єднання ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия». [illegible], Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и [illegible] ского Совета [illegible] имени В. И. Ленина для [illegible] классов [illegible]
Журнал [illegible] Основан в [illegible]

Адрес [illegible] ко, 38—44. Тел. 441-02-43, [illegible]

Киев, [illegible] ЦК ЛКСМУ «Молодь».
Полиграфкомбинат ЦК ЛКСМ [illegible] ордена Трудового [illegible] полиграфического объединения ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия». [illegible], Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44

Текст набрано [illegible]

У полях

Вчора підсипало ще сніжку, поземка війнула хвостом, підмела, пригладила — стало в полях, як у прибраній світлиці. І на лижах тепер любо-радо.

Інна спинилася, каже:

— Ми зараз тут одні на всі-всі поля.

А просто перед її лижами враз вибухає сніговий фонтан. І поки Інна приходить до тями, здоровезний зайчисько шугнув за невисокий горбок, вигаптувавши на білині крапчатий візерунок слідів.

— От тобі й одні!— сміюся з неї. І показую на сусідній горбок:— А ген оті темні цяточки бачиш?

— Там що, теж сплять зайці?— Інна здивовано зирить на мене.

— Куріпки. Там їхня їдальня. Заєць уночі розгріб сніг, от на розгребені вони клюють озимину.

Щоб не полохати птахів, ми навмисне повертаємо у протилежний бік. Нам же однаково де кататися.

Лижі по снігу біжать швидко, легко. От лише день короткий: ще не встигли втомитися, а сонце до заходу хилиться, нагадує, що вже час додому. Певно, йому, сонцю, при хорошій погоді теж котитися легше.

Сторінку веде письменник Євген ШМОРГУН
Малюнок Н. ДЕНИСОВОЇ

„ПЕРЕМОЖЕЦЬ"

20 к.

Індекс 74022